

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

„Teologie și estetică”

Sub acest titlu se cuprinde partea a doua din lucrarea d-lui prof. univ. Nichifor Crainic: *Nostalgia Paradisului*, de care ne-am ocupat în cele două numere anterioare ale revistei noastre.

În partea întâia a fost vorba de raporturile dintre cultură și religie. Acum va fi vorba de raporturile dintre teologie — știința despre Dumnezeu și viața sfântă și estetică — „știința frumosului și artei”.

Sunt mai multe pricinile pentru care teologia nu poate rămânea indiferentă față de problemele estetice. Iată câteva: religia reprezintă o îmbrățișare totalitară a vieții și a idealurilor ei, arta e fiica religiei, autonomia artei nu e absolută și nu implică un contrast față de creștinism, negativismul modern a încercat să uzurpe religia și să o înlocuiască cu arta, estetica e cuprinsă structural în Biserică.

Astfel de cauze fac pe dl N. Crainic să ne dea acea magistrală și originală expunere despre *sensul teologic al frumosului*. Aci se înfățișează parcă mai bine ca oriunde teologul, esteticianul și poetul de rasă, întuchipând personalitatea unui om de geniu.

Frumosul după D-sa există mai întâi ideal, transcendent, în Dumnezeu, apoi sensibil și inteligibil. Frumusețea artistică există mai întâi în formă ideală, ca planul arhitectonic în viziunea arhitectului. Teologia mistică ne vorbește despre „simțurile interioare” prin care luăm contact cu frumosul ideal. Prin aceste simțuri de pildă Beethoven deși surd își auzea armoniile creațiilor sale muzicale și Milton orb vedea strălucirea Paradisului pierdut.

Frumusețea este un nume sau un atribut al Dumnezeirii. „Dumnezeu e frumusețea perfectă sau absolută”. Lumea oglindește pe Creator, este cosmos, ordine, podoabă; dl Crainic într-o scriere genială o definește „capodopera artistică a lui Dumnezeu”.

În natură frumosul există obiectiv, și e un reflex al frumuseții ideale, divine; „natura nu e frumoasă fiindcă ne place nouă, ci ne place fiindcă e frumoasă”. Urful în natură, ca și durerea, suferința și moartea — „stingerea frumuseții terestre”, — este o urmare a păcatului strămoșesc.

Dar pe lângă frumosul ideal sau supranatural și cel natural, mai există frumosul artistic, produsul artelor. Este interesant și important de constatat că „majoritatea covârșitoare a capodo-

perelor, ce constituie patrimoniul frumos al omenirii, sunt de inspirație religioasă și însuflă contemplativilor emoții estetic-religioase”. Înălțurate aceste capodopere, esteticienii moderni aderenți ai principiului „artă pentru artă” ar deveni reprezentanții unei științe fără niciun obiect, pentru că „orice artă mare suie înălțimile pe aripile de vultur ale religiei”.

De unde arta? Răspunsul d-lui Nichifor Crainic și aci e magistral. Nici arta, nici Biserica, nu s’au născut în raiu, căci raiul „implică o stare de perfecțiune”. Amândouă s’au născut afară de raiu, în sfera vieții pământești, pentru a suplini frumusețea primordială și perfecțiunea pierdută. Astfel „Biserica umple în lume un gol spiritual; arta, un gol estetic”. Bine înțeles că artele nu pot înlocui integral pierderile suferite prin păcătuire. *Opera de artă „nu e perfecțiunea însăși, ci numai o imagine a perfecțiunii; ea nu e nemurirea însăși, ci numai o imagine a nemuririi... e natură transfigurată, imperfecțiune transfigurată, e moarte transfigurată”. Artă e numai „cântecul de leagăn ce-adoarme omenirea”, vraja ce mângăie pe om în durere; e „ca floarea de nufăr din adâncul mlaștinei”.*

În concluzie: „Omul e făptura lui Dumnezeu”. „Artă e făptura omului”.

„Artă e deci făptura făpturii lui Dumnezeu; — e însușirea artistului, produsul omului de geniu mistuit „de o sete ce nu se poate stinge”. Geniul crează opera de artă, dupăcum Dumnezeu a creat lumea. Apariția lui este o enigmă, „o noutate, o excepție, un miracol natural”. Misiunea lui în lume este „de a revela frumusețea” care numai artistică, profetică, religioasă și morală poate să fie; „nici un artist de geniu n’a creat pentru a face pe oameni să petreacă. Fiecare atribue frumuseții, pe care a făurit-o, o misiune de purificare și de înălțare”.

Teoria „artei pentru artă” este o erezie, ce apără imoralitatea și sustrage pe artist de sub principiul răspunderii morale.

În legătură cu *rolul artei în public* dl Crainic, — dupăce constată și arată că Dumnezeu nu a dat niciun dar sau talent „spre sminteala omenirii, ci toate spre desăvârșirea ei”, — se ridică dârz în contra pornografiei. Cităm aci grava și îndreptățita învinuire ce o aduce Parisului iconoclast?

— „Deviza *l’art pour l’art* nu e nici belgiană,

nici olandeză și nici germană, fiindcă e autentic franceză și Parisul a lansat-o în numele ideologiei libertare a revoluției. Exaltarea amorului liber, divinizarea cocotei în poezie, monopolul înspăimântător al adulterului în roman și în piesele de teatru, nudul libidinos și scenele obscene în plastică, ironizarea caustică și batjocorirea perversă a tot ce e sacru în religie și în patrie, disprețul nimicitor față de țărănime, toate culminând în filosofia demonică a pederastiei,... — acestea nu sunt lucruri importate în Franța, ci formidabila microbărie morală crescută din putrefacția ideologiei libertare și răspândită din Paris în largul lumii ca holera și ciuma. Omul de geniu, care a fost Pasteur, a salvat trupul omenirii descoperind microbii fizici; vițiul artistic al Parisului a distrus însă sufletul aceleiași omeniri prin microbii disoluției morale“.

„În țara noastră nu exista nici cel mai mic semn de pornografie până la invazia influenței franceze“.

Artistul în fața legilor societății și a lui Dumnezeu e răspunzător, „ca și preotul“. Negustorii de alimente stricate și criminalii sunt imediat trași la răspundere, deoarece nu le este permis nici să otrăvească, nici săucidă. Așa e și cu artistul; nu i se poate admite sub niciun motiv să stea în slujba celui rău, cu atât mai mult cu cât „arta n'are nevoie de noroiul vițiului pentru a fi într'adevăr mare“.

Ce înseamnă moralitatea în artă ne arată sublimul exemplu al lui Milton, care, orb fiind, își dicta opera „Paradisul pierdut“ — despre amorul lui Adam și Eva înainte și după cădere — fiicelor sale. „Să scrii astfel, — îndeamnă profetic Crainic, ca fiicele tale să nu roșească transcriind“.

Ca și în eseurile de până aci, tot așa de original, cuceritor, clar, documentat cum îi stă bine unui teolog și cu adevărat estetic în tot ce gândește și scrie, este profesorul și maestrul Crainic și în eseurile următoare, în care tratează despre inspirație, sublim, genialitate, sfințenie și stil.

Agnus Dei...

Acum două mii de ani, pe Golgotha,
Sub cerul de azur, crucificat, priveai,
Trecând în lung pelerinaj copiii lumii...
Și 'n loc să-i blestemi, calde înălțai
La ceruri rugăciuni, pentru iertarea,
Acelora ce n'au vrut să-L cunoască,
Pe Dumnezeul cel din veci stăpân al lumii.

.....
S'au rupt pe undeva catapetesme;
Din sarcofage morții au eșit — extatici;
Și trăznete prelungi cădeau peste pământ —
[genune;
Se întâmpla la locul Căpățânii o minune...

.....
Acum două mii de ani, pe Golgotha,
Sub cerul de azur, crucificat, priveai,
Trecând în lung pelerinaj copiii lumii...
TEODOR FLORUȚIU

Colțul tineretului

Cuminecarea e biruință

Vino de privește în gând un joc de circ de pe vremea împăratului Nerone. Un mic grup de oameni e mănânat în mijlocul arenei. Bărbați încărunșiți și oboșiți, mame cu copilașii în brațe, fete frumoase, băieți tineri... Jur împrejur o mulțime de privitori fără simțul milei.

Acum se deschide o ușe și din adâncul întunecos tășnesc niște lei din Indii, jălămânziți de câteva zile.

Și creștinii acolo în mijloc? Tremură? Se milogesc? O, nu! Ei fac rugăciuni, cântă, se bucură de pare că se duc la nuntă. Minune! Fiarele se năpustesc asupra lor, clămpănesc din dinși, cu ghiarele sfâșie carne vie... Și ei? Ei cântă cu privirile pironite la cer și cu zâmbetul pe fețe.

De unde au luat aceste sute de mii această năpăstărită tărie? „Erau statornici în frângerea pâinii (în Cuminecare) și în rugăciune“, — spune Sfânta Scriptură.

În vechime Cuminecarea ducea la biruință. La biruință duce și azi.

„Venși la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voiu odihni pe voi“. Dar și în viața unui tânăr este vreo osteneală? Și în pieptul unui tânăr poate să bată o inimă întristată? O, dar cum! Ești trist, suferi de vreo lovitură? — Atunci mergi, cuminecă-te adesea. Ți-e bofnay sufletul, rănile păcatelor din el cer să le tămăduiești? — Mergi de te cuminecă. Ți se întorc amintirile vechilor păcate și te temi că iarăși le vei cădea rob? — Du-te la cuminecare.

„Dacă te umflă otrava mândriei, — scrie Sfântul Ciril al Ierusalimului — ia această taină și pâinea smerită te va învăța smerenie. Dacă te stăpânește sgârcenia, gustă din pâinea cea cerească și pâinea cea darnică te va face și pe tine darnic.

Dacă vântul stricăcios al pizmei bate spre tine, primește pâinea ingerilor și ea îți va împărtăși dragostea adăvărata. Dacă te-ai dedat la necumpătare în mâncare și în băutură, gustă din trupul și sângele lui Hristos și trupul care a purtat atâtea lepadări de sine, te va ține în cum-pătare. Dacă te impresoară lenea și te face ca ghița de rece, dacă nu mai ai tragere de inimă nici pentru rugăciune, nici pentru alte fapte bune, întărește-te cu trupul lui Hristos și te vei umplea de evlavie și de râvnă. Dacă în sfârșit, te paște necurăția, mai ales atunci să primești taina cea mai mare și preacuratul trup al lui Hristos te va face de tot sfios-și curat“.

O. cum amuțesc, cum slăbesc în mine ispitele păcătoase ce-mi răscoleau sufletul, când îmi plec fruntea trudită în mâna cea atotputernică a Domnului în marea clipă a cuminecării!...

Da; Hristos să fie cu mine și atunci... Atunci, de vreau să păcătuiesc, el mă apucă de mână; de vreau să mă gândesc la păcat, îmi abate gândul; de vreau să vorbesc păcat, el îmi aține limba ușuratică.

Nu e peste măsură lauda, prin care un scriitor francez (Legouvé) recomandă împărtășania: „Iubitul meu copil, vei auzi cum unii se războiesc cu sfânta Cuminecătură... Eu însă am văzut că peste fețele celor ce se luptau cu moartea

se revârșă nădejdea, când se cuminecau. În biserică am văzut, că fețele tinerelor fecioare se luminau de razele credinței, când se întorceau dela sfânta cuminecătură; am văzut pe biata ta mamă, care a suferit atât de amar, cum s'a liniștit dintr'odată după sfânta împărtășanie și zâmbia de propriile sale dureri. Ceea ce poate să strălucească o astfel de lumină pe fața omenească, numai un lucru sfânt poate să fie...

Pe un elev de cincisprezece ani începu să-l doară odată piciorul. Au chemat medicul și acesta — spre groaza părinților — constată că osul era cariat. „Aci nu mai ajută nimic; trebuie să se taie piciorul”, zise medicul. „Nu, nu! — strigă bolnavul; mai bine mor”. Il rugară săptămâni de-a rândul. Răspunsul fu acelaș „Nu, nu!” În sfârșit tatăl său îngenunchie lângă pat și grăi: „Fiul meu, dacă n'o faci pentru tine, te rog s'o faci măcar pentru mine”. Băiatul privi o clipă în tăcere la tatăl său, apoi își întinse mâna: „Da, tată, pentru tine. Și acum, domnule doctor, fă ce vrei cu mine...”

Fiule, de câte ori ți ar roade viermele păcatului în suflet, gândește-te la Tatăl tău ceresc, la Mântuitorul tău, care n'a îngenunchiat lângă patul tău, ci s'a răstignit pe Golgota pentru tine și îți zice. „Fiul meu, lasă mi te să fii vindecat. Dacă pentru tine n'o faci, fă o pentru mine”. Și atunci tu privește crucea și spune așa: Da, pentru tine, Doamne. Fă ce vrei cu mine”. Și El, știi ce face? Îți fe-restruește păcatele cu spovedania, dar n'avea nici o teamă, nu te va ducea. Îți dă o doștorie — dar n'avea grije, ea nu va fi amară, căci este însuș sfântul lui trup și sânge, prin care te tămăduiește, ca ridicându-te din boala păcatului să poți să rămâi fiul lui cel credincios, cu un suflet curat și tare.

Ai multe ispite? Du-te adesea de te împărtășește. Te-ai obișnuit poate cu trecerea anilor cu vreun păcat și acum nu poți scăpa de el? Mergi adesea la cuminecare. Vrei să te faci mai bun, să înaintezi pe drumul caracterului? Mergi adesea să te împărtășești.

De câte ori!

Cu cât îți sunt mai multe luptele sufletești, cu cât ți-e sufletul mai în bătaia vânturilor primăvăratiche ale vieții tale înmuguritoare, cu atât ai și trebuință mai mare de ajutor. Carol de Borrome a fost crescut între băieți stricași, desfrânați și între miile de ispite ale marelui oraș. El însă și-a putut păstra curățenia nepătată. Când l-au întrebat, ce i-a dat atâta tărie, el a răspuns: Sfânta Cuminecătură, pe care o primeam în fiecare Duminecă și sărbătoare.

În fiecare Duminecă? Te sperii: „Nu, asta una eu n'o pot face. Nu sunt vrednic”. Vezi bine că nu ești vrednic. N'ai fi vrednic să te împărtășești nici măcar odată, dar să te cumineci în toate Duminecele. Nici tu, nici altul nimeni dintre fiii oamenilor. Dacă împărtășirea ar fi un premiu, cine ar putea să vie liniștit la cuminecare? Dar nu e premiu, ci un minunat izvor de putere, din care toți au voie să beie, numai sufletul să le fie curat. Cuminecarea nu e un premiu, ci o întărire, un izvor de energie. Atunci

ce este împărtășirea? Ne-o spune așa de frumos-un poet german:

Der Friede im Krieg¹⁾
In Kämpfe der Sieg,
Die Hilfe im Not,
Das Leben im Tod.

Așadar dacă n'ai vreun păcat greu, mergi cât mai des să te cumineci. Chiar dacă închipuirea turburătoare te-ar ațâța peste săptămână cu chipurile ei ispititoare și chiar dacă ai fi într'o nesfârșită și eroică luptă cu gândurile tale supărătoare, e tot una. Aceasta încă nu e pricină să te înstrăinezi de masa Domnului, care va înveseli tinerețele tale, nici ca tu să nu te întărești cu pâinea celor tari pentru luptele tale cele grele. Prin urmare, deasa împărtășire se face, nu fiindcă sufletul ți-ar fi în bună rânduială, ci ca să se facă în el rânduială bună.

Poate te plângi: „Cuminecatu-m'am de atâtea ori, totuși m'am poticnii”. Greșala nu e în sfânta Cuminecătură. Ea atâta prețuește pentru fiecare, cât știe el s'o prețuiască. Cum știi tu să te pregătești, cum știi tu să o dorești, cum știi tu să primești pe Domnul și cum știi tu să stai cu El de vorbă, de acestea atârnă rezultatul mai mult sau mai puțin. Din ce e mai adânc și mai gol un vas, din ce poți vărsa mai mult în el.

Că ai căzut de atâtea ori? Dar ce s'ar fi ales de tine, dacă nici nu te împărtășeai? Nu mulți alții puteau să fie așa de aprinși cum a fost un căpitan de vapor, Marceau. Pentru cea mai mică replică îl năpădea venimul: ca o lavă clocotitoare și numai cu mari încordări se putea stăpâni. Se lupta cu sine însuș, se cumineca în fiecare zi, dar vai, mânia și așa prea de multe ori izbucnea din el. Marinarii săi l-au și întrebat odată, cum poate să fie așa de foc și pară de mânie, dacă de atâtea ori se cuminecă.

„Să știți — a răspuns căpitanul — că de nu m'as cumineca de atâtea ori, de mult în mare v'aș fi aruncat pe toți”.

După Dr. Tóth Tihamér

Morala grecească și creștinismul^{*)}

Natură umană nu trăiește numai prin ea însăși; există o lume supranaturală. Religia ne arată clar, că omul are o origine și o menire supranaturală. Impărăția sa nu este din lumea aceasta pământescă, efemeră; adevărata viață este cea eternă, în ceruri. Omul singur nu poate să se conducă în viață, fără ajutorul lui Dumnezeu, care se revarsă asupra lui prin grația divină.

Poporul care a lăsat lumii cea mai splendidă civilizație, a fost cel grecesc. Grecii au avut trei mari

¹⁾ Pacea în război,
În luptă biruința,
Ajutorul în nevoi,
Viața în moarte.

soluții pentru problema vieții religioase: 1. *Religia olimpică*, care a fost marea religie a Greciei. Lumea zeilor guverna viața grecească. Zeus cu întreaga sa familie divină era stabilit pe muntele Olymp. Cetatea grecească, ca și cetățenii ei, admitea această religie; ea era credința civică a legii și a vieții umane. Religia grecească a fost frumoasă, senină ca și seninul cerului din Grecia; strălucea de nenumăratele legende în legătură cu viața zeilor. Era o divinizare a vieții omenești.

2. Urmează *idealul filosofilor greci*, a înțelepților, ca Platon, Aristoteles și Stoicii. La aceștia natura umană este așezată în natura universală, iar viața își urmează cursul ei liniștit în lumea rațiunii. În antichitate omul s'a pierdut în lumea forțelor supranaturale și numai pe solul grecesc, în școlile filosofilor a luat cunoștință de ceea ce era și trebuia să fie destinul său. Grecii au avut o morală rațională; ei sunt întemeietorii matematicii. Pe ei îi vor dezgropa umanității mai târziu. Renașterea descoperă omul pe care Grecii l-au inventat.

3. *A treia etapă* a înțelepciunii antice are un subiect religios și e profund tulburătoare. Religia olimpică avea la bază seninătatea și jocul forțelor divine; ea n'a cunoscut mizeria. *Destinul și mizeria* omenească aduce după sine *problema mântuirii*. O mulțime de secte religioase cu culturi secrete, ca orfico-pitagoreii în vestitele mistere dela Eleusis și multe altele venite din Orientul religios, au început să schimbe felul de a gândi al Grecilor. Aceste culte streine numite și „mister” s'au instalat cu încetul la Roma, venind din Grecia și Persia. Toate aveau același subiect: mizeria, desagregarea umană și nimicirea ființei.

Din situația grea a păcatului numai Dumnezeu putea să-l scape pe om, sacrificându-se el însuși. Dumnezeu Mântuitor, care a invins moartea, îi va conduce pe oameni la nemurire și fericire. Lumea greco-romană se îndreaptă cu încetul spre creștinism. Nu suntem adepții acelor cari cred că lumea antică a deschis calea creștinismului și misterul creștin și-ar avea originea în misterul păgân. Numai studiul aprofundat al istoriei religiunilor și o temeinică pregătire a vieții religioase creștine ne fac deplină lumină în această chestiune atât de importantă.

Creștinismul a venit cu o totală schimbare a lumii antice. El a venit cu acea spiritualitate profundă a intrupării Fiului lui Dumnezeu, a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care s'a născut din Sfânta Fecioară Maria. Nașterea ca și învierea Sa este un mister. Spiritualitatea creștinismului se manifestă în toate domeniile vieții omenești. „Există o indoită poruncă pe care Iisus o pune mai presus de toate celelalte și care, după El, le

rezumă pe toate: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău, din toată inima ta, din tot sufletul și din tot cugetul tău, și pe aproapele tău, ca pe tine însuși” (Luca X, 27). Dumnezeu e iubit în creștinism ca un Tată, viața creștină e traiul la un loc cu Dumnezeu... A-ți iubi aproapele, a iubi pe Dumnezeu, înseamnă să te urci la izvorul din care dragostea ne-a făcut, să purcedem”.

Menirea omului în concepția creștină pe pământ este să se prepare pentru locul de veșnică odihnă a împărăției cerurilor și să trăiască alături de Dumnezeu. Credința creștină a nemuririi sufletului ca și grația divină sunt atât de puternice, încât omul creștin se deosebește esențial de cel antic.

Perfecțiunea vieții creștine, puritatea sufletului, noblețea inimii, faptele milei și ale dragostei, ca și sărăcia, ascultarea de bunăvoie, rugăciunile și tainele pe cari le practică creștinul, toate sunt opere ale celei mai superioare religii, pe care a avut-o vreodată omenirea. Toate acestea n'au nimic cu înțelepciunea antică. Sunt isvoare noi de viață. Creștinul de când se naște și până când moare trece prin această armonie a tainelor sfinte, cari se țin lanț și-l conduc la eternitate. Deasupra rațiunii umane găsim în creștinism revelația divină. Omul în lumea naturală poate să se orienteze, să facă știință, filosofie; dar deasupra acestora există o lume tainică, divină, pe care numai credința și revelația ne o poate da, fiindcă ele ne deschid drumul adevărat al vieții fericite. În creștinism există un acord perfect al credinței și al științei. Ambele ne duc la Dumnezeu. Deasupra conduitei umane avem o viață supranaturală și o înțelepciune divină, care veghează necontenit.

Civilizația umană de azi se bazează pe morală creștină, fiindcă ea a pus bazele vieții spirituale adevărate. Fără ajutorul lui Dumnezeu nimic nu se poate realiza.

Prof. C. Rudneanu

Vin zilele Pătimirii...

„Știți că după două zile paștile vor fi și Fiul Omului se va da să se răstignească”.

Cu cât se apropiau mai mult zilele de suferință pentru Domnul nostru Iisus Hristos, cu atât mai clar El vorbea ucenicilor săi că i se cuvine să pătimească, pregătindu-i astfel pentru evenimentele tragice ce-l așteptau.

Noi ne pregătim pentru aceste zile mari, meditando suferințele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Dacă cugetând la ele ne vine adeseori gândul: oare n'a putut Domnul nostru Iisus Hristos să se lipsească de aceste suferințe? De fapt, El a putut să se supună sau să nu le primească. Oare în apărarea lui n'au fost gata să pornească leghioane de ingeri? Da, cu adevărat, așa este. Dar ce ar fi de noi, dacă Iisus Hristos nu s'ar fi

*) Bibliografie:

1. Th. Zielinski La religion de la Grèce antique, Paris, 1926.

2. Kreylinger R.: L'evolution religieuse de l'humanité, Paris, 1926

3. H. Delacroix: L'ideal chrétien și E. Boutroux: Chestiuni de morală.

supus la suferințe? Dacă n'ar fi suferit El, atunci ar trebui să suferim noi și suferințele noastre ar fi veșnice.

Dacă Mântuitorul nostru nu s'ar fi pogorit în iad, viața noastră pământească, — oricât de curată ar fi ea — tot acolo ne-ar fi dus. Iar acum, după ce a suferit Iisus Hristos, noi suntem liberați de suferințele veșnice; acum dela noi atâră, să alegem calea spre osândă sau fericire.

Suferințele pământești ale lui Iisus Hristos au înlocuit suferințele noastre veșnice, ce ar trebui să le răbdăm în iad pentru păcatele noastre.

Să ne închipuim situația unui criminal, care pentru faptele sale rele este condamnat la pedepse grele, la muncă silnică pe viață. Și iată, când ar trebui să înceapă executarea acestei pedepse, atunci se găsește un binefăcător, care primește asupra sa pedeapsa criminalului. Iar criminalul și recâștiga libertatea.

Ceva asemănător a făcut Iisus Hristos. Toți oamenii, fiind calcători ai legii Dumnezeiești, ar trebui să sufere pedepse veșnice și iată a venit Iisus Hristos și a primit asupra sa aceste pedepse, eliberându-ne de ele.

Comparația suferințelor unui înlocuitor al criminalului cu suferințele lui Iisus Hristos este totuș o icoană prea palidă, care nu poate reda adâncimea întreagă a suferințelor lui Hristos.

Ca să ne putem imagina suferințele Lui, ar trebui să ne imaginăm păcatele tuturor oamenilor, cari au trăit, trăesc și vor trăi — și vina lor, greutatea păcatelor lor să o punem pe umerii unei persoane, care va fi judecată și condamnată în urma acestor păcate și să sufere așa, ca suferințele acelea să fie egale suferințelor veșnice ale întregului neam omenesc. Atunci se pot evidenția suferințele. Numai atunci vom ști, cum a suferit Iisus Hristos pentru păcatele tuturor oamenilor. Iisus Hristos a trebuit să rabde în câteva zile ceea ce neamul omenesc ar trebui să rabde o veșnicie întreagă.

Dar putem să ne întrebăm: oare Dumnezeu n'a putut să facă așa, ca să nu suferim nici noi, nici Iisus Hristos? Zadarnică și vicleană încercare a minții omenesci de a fugi de răspundere, de a ocoli legea eternă a dreptății.

Mai este ceva; aici putem să vedem cât de milostiv este Dumnezeu față de noi păcătoșii și cât de necruțător este față de păcatele noastre.

Dreptatea a pretins ca să sufere însuși Fiul lui Dumnezeu. Atunci oare e posibil ca să nu suferim noi autorii fărâdelegilor? Ea a cerut ca să sufere Cel Nevinovat — Sfântul sfinților. Atunci ce putem să așteptăm noi cei păcătoși? Dacă pentru păcatele altora, Iisus Hristos a pățit atât de mult, atunci ce ne așteaptă pe noi, cari înșine păcătuim. Dumnezeu Tatăl n'a cruțat păcatele în Fiul Său, care le-a primit asupra Sa; atunci cum putem să fim cruțați noi pentru păcatele noastre?

Preocuparea aceasta — Patimile Domnului — ar trebui să ne stăpânească inimile și cugetele noastre în zilele care vin!

Hristos a suferit păcatele altora, și noi putem să ne scăpăm de pedeapsă și să ne curățim de păcate prin căință adâncă, întărită cu credința în Iisus Hristos cel ce a pățit pentru noi.

Pr. A. Cuznețov

Sectele religioase sub raport național-social

Este fapt istoricește constat, că sectele religioase din Ardeal nu sunt rezultatul necesităților duhovnicești nesatisfăcute de Biserica noastră, ci mai vârtos este la temelie lor manopera, afacerea străinilor. În Ardeal întemeietorul baptismului a fost faimosul ungur Kornyal Mihály. Este fapt de notorietate publică, cum că stăpânirea ungurească a sprijinit, a menajat și răspândit baptismul printre Români. Scopul impilatorilor noștri era asimilarea noastră și desmembrarea etnic-națională, prin infiltrarea sectarismului între Români. Ceeace n'au reușit Ungurii, cu catolicismul, protestantismul și unietismul printre noi, au încercat cu sectarismul. Vechea stăpânire ungurească avea o politică de pauperizare sistematică, contra Românilor. Astfel, sărăcia noastră a devenit proverbială, într-o țară bogată. Greutățile materiale, cu care se luptau Românii pentru susținerea Bisericii și a Școlii confesionale, au făcut pe mulți mai slabi de caracter să se arunce în brațele sectarismului. Baptismul, infiltrat printre noi de Unguri și alimentat de poaia dolarilor americani, a devenit în urmă pepiniera tuturor celorlalte secte: adventism, milenism, pentecostalism, etc.

Primejdia sectelor religioase rezidă sub raport național-social mai mult, decât sub raportul intereselor ecleziastice ale confesiunilor istorice. Cetiți expunerea doctrinei lor religioase și veți vedea, că sectarii comunică direct cu Divinitatea; conducătorii și căpeteniile lumesci cad în umbră. Autoritățile lumesci sunt recunoscute de silă bucuroși. În toate scrierile lor elementul uman este accentuat cu predilecție, cel național prea puțin, ori deloc. La conducerea supremă a sectelor stau streinii, cari operează printre noi cu cozile de topor autohtone Spiritul internațional, rău înțeles și greșit aplicat de secte, este în detrimentul culturii noastre românești.

Sectele religioase sunt erezii religioase și erezii naționale în acelaș timp. Doctrina, cântarea și organizarea lor, sunt streine de sufletul neamului. Abandonând tradiția religioasă și cea națională, au devenit „niște nori fără apă, mânați incoace și încolo de vânturi, niște pomi tomnatici, fără roade, ..niște valuri infuriate ale mării, ..niște stele rătăcitoare, cărora le este păstrată negura întunerecului, pentru vecie“ (Ep. Iuda, 12-13.)

Aceeași primejdie o comportă sectele și sub raport social. Încă este proaspătă amintirea descoperirii

nucleului comunist în sânul adunării baptiste din Buteni. Tot asemenea bătăile fraților din „mijlocul adunării” baptiste din Buteni, unde frații au lăudat pe Domnul cu ciomegile. Este nesfârșit apoi numărul excocheriilor și delapidărilor de bani publici, de către conducătorii lor. Ce să mai amintim apoi de bețiile și desfrânările clandestine ale lor, dela toate centrele. Ar fi interesant să se facă o statistică comparativă între bapțiști și alți sectari și între creștinii ortodocși, sub raport social-moral. Ne-am convinge, că sectarismul și în speță baptismul este departe de idealul moral pe care l-a profesat la început. Cei 60–70 de ani de existență sectară au dovedit cu prisosință, că acești eretici sunt inferiori credincioșilor noștri, în toate privințele. Dealtfel aceasta este convingerea generală a masselor. Afară de fățarnicia morală și desbinarea și învrăjbirea satelor și centrelor unde se găesc ei, nimic bine nu au produs.

Prin noile dispoziții legale, baptismul a obținut drepturi neașteptate și nemeritate. Să veghiem, bisericii și organele de Stat, ca printre paragrafii protectori să nu-și strecoare otrava disolvantă. Ar fi păcat ca sub scutul legii să-și realizeze scopurile lor tenebroase. Păcat contra Bisericii lui Hristos, păcat contra neamului românesc!

Prot. Ștefan Lungu.

Inceputul durerilor

Un vânt rece s'a abătut prin veac, purtând noui grei prevestitori de furtună. Vocea divinului Hristos pătrunde, de acum, cutezătoare în vreme, amintind celor mândri răsplata necredinței și a ruinării morale.

Toate pot trece... Cuvintele lui Dumnezeu însă au temeinicie nesdruncinată. Astăzi sau mâine, acum ori altădată ele trebuie să și găsească binemeritul rost al transformării în realitate...

Îți vine să crezi că Satana, peste măsură mâniat de fulgerătoarea-i prăvălire în veșnicul și nesfârșitul abis și de pierderea negrăitei slave, s'a jurat să transforme pământul în jale și în tânguire, să nimicească — într'o clipeală — tot ceea ce ingeniozitatea omului a putut să creeze dealungul timpurilor.

Rațiunea a început a nu și mai cunoaște sensul; elocința, sleită de putere, zadarnic încearcă convingeri. Consfățuirii ministeriale secrete, apeluri pentru pace, toate, au intrat în desuetudine.

Sălbateca mitralieră mușcă, acum, nemiloasă din carne... În aer, pe pământ și pe apă, monștri gigantici de oțel aleargă himeric, fiecare cu gând de distrugere... Nepăsătoare, telegramele anunță zilnic despre mari ofensive sfărâmate de iscusința unuia din cei doi adversari; cifre înspăimântătoare de morți și răniși își pretind loc de frunte în coloanele ziarelor.

În acest moment suprem al „pustiirii totale”, un credincios răsfoește prin Sfintele Scrieri. Și iată: „Căci se va

ridica popor peste popor și împărăție peste împărăție... ci toate acestea sunt începutul durerilor”.

Vai fie, îndărătnică necredință. Toate acestea, — ia aminte — sunt deabea în eputul durerilor!

Ioan M. Constantin
stud. teol.

Cărți și reviste

Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament. Tradusă după textele originale ebraice și grecești de preoții profesori Vasile Radu și Gala Galaction din înalta inițiativă a M. S. Regelui Carol II. București, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”.

La scurt timp după epuizarea primei ediții, apărute în zece mii exemplare — la împlinirea celor 250 ani dela tipărirea Bibliei Voevodului Șerban Cantacuzino, — s'a tipărit a doua ediție a *Bibliei Regele Carol II.*

Ediția aceasta s'a tipărit în 15.000 exemplare și costă exemplarul 140 Lei.

Se poate comanda dela *Diecezana.*

Alexis Carrel: Omul ființă necunoscută. Traducere de L. Busuioceanu. Ediția II. Ed. Cugetarea, București. 336 pag. 80 Lei.

O carte foarte interesantă prin critica severă ce o face științei despre om și actualei civilizații omenesti, prin destăinuirile ce ni le comunică cu privire la creșterea, organizarea și funcțiunile corpului omenesc, prin demascarea doctrinei materialiste referitoare la trup și la activitățile lui psihologice și mintale, cu specială atențiune la activitatea mistică.

Autorul luând în considerare creșterea numărului mare al nebunilor în America, drept urmare a falsei civilizații actuale, prevestește că — de nu se va reface civilizația și în special știința despre om — omenirea va ajunge la o nebulie generală.

Materialiștilor le dovedește că trupul omenesc nu se desvoltă și nu funcționează după legile universale ale materiei, ci are legi proprii și activități conștiente, a căror explicație se pierde în necunoscut.

Cartea e scrisă de un medic, dar e de dorit să fie cetită de orice cărturar.

Studii Teologice. Publicație a Facultății de Teologie din București. Anul VII 1938/39. O publicație periodică ce face cinste Facultății de Teologie din București. Variată în cuprins, sobră și sistematică în expunerea problemelor ce le desleagă, ca formă excepțională, această tribună a ortodoxiei a apărut de curând într'un volum omagial, închinat profesorilor, P.S. Arbiereu

Irineu Mihălcescu și Preot Ioan Popescu – Mălăești, cu ocazia trecerii lor în pensie. În cele 432 pagini, volumul ne îmbie serioasele studii ale dascălilor celei mai înalte școli teologice din țară. Iată sumarul acestui impresionant volum: Prof. Nichifor Crainic: *Irineu Mihălcescu*; Prof. Pr. Haralambie Rovența: *Ioan Popescu-Mălăești, preotul și profesorul*; Prof. Teodor M. Popescu: *La o sută de ani după schismă*; Prof. Lazăr Iacob: *Dreptul bisericesc la Facultățile de Drept*; N. Chițescu *Teoria recapitulațiunii la sfântul Irineu*; *Preotul Mihail Bulacu: Problema conștiinței creștine după catehezele sf. Ciril al Ierusalimului*; *Emilian Vasilescu: Materialismul medical*; *Diacon N. I. Nicolaescu: Exegesa textului II Corinteni XII, 7-9-a*; *Emilian Vasilescu: Bibliografia P. S. Arhieru Mihălcescu-Craioveanu*; *Ion V. Georgescu: Bibliografia Părintelui Profesor Ioan Popescu-Mălăești*.

Volumul are și o bogată cronică și o importantă bibliografie (Pr. D. T.)

Informațiuni

● **Sinod episcopesc.** În 5 Aprilie c. a avut loc la Sibiu sinodul episcopesc din Mitropolia Ardealului. Au participat PP. SS. Nicolae al Clujului și Nicolae al Oradiei. S'a discutat problema salarizării clerului în legătură cu legea ce se pregătește pentru armonizarea salariilor, chestiunea Academii Teologice, ș. a.

● **Păr. Prof. Ștefan Țancov** dela Facultatea de Teologie din Sofia a făcut I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae – cu care a fost coleg de studii la Cernăuți – în zilele de 10-12 Aprilie, o vizită la Sibiu. Cu acest prilej a vizitat așezămintele mitropolitane și a ținut în aula Academiei „Andreiane” o conferință despre „Biserica bulgară de astăzi”.

Prof. Țancov este un teolog cu renume mondial, bun cunoscător și prieten al poporului român și mare animator al unirii popoarelor prin Biserică.

● **Corul studenților dela Academia noastră Teologică**, bine pregătit sub mânaștra conducere a părintelui prof. *Petru Bancea*, a dat Duminecă răspunsurile liturgice în Catedrala Aradului. Cântarea Liturghiei bănașeanului *Sequens* de către corul teologilor constituie în Arad un adevărat eveniment muzical.

● **Despărțământul Șiria** al Asociației clerului A. Șaguna și-a ținut adunarea generală în comuna Pâncota, în zilele de 9 și 10 Aprilie a. c. Deodată cu aceasta s'au ținut și misiunile religioase, organizate în conformitate cu dispozițiunile Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei. Tot cu acest prilej s'a făcut și comemorarea caporalului erou Alexa Ioan, înmormântat în curtea sf. biserici ort. rom. din Pâncota.

Misiunile au început din preseară, sub conducerea P. C. Sale părintelui protopop al Șiriei Aurel Adamovici, cu slujba privegherii și cu mărturisirea celor prezenți. La sf. Liturgie, săvârșită de un sobor de 5 preoți, în frunte cu protopopul tractual, s'au împărțit preoții tractului, împreună cu P. C. Părinți: C. Turicu și A. Adamoviciu, maicele preotese în frunte cu Dna protopopeasă, corpul didactic, mai mulți intelectuali și țărani din loc. Predica zilei a rostit-o preotul Gh. Balta din Covășinț.

După sf. Liturgie asistența merge în procesiune la mormântul eroului Alexa Ioan, din Reg. 10 vânători, originar din jud. Teleorman, ucis mișelește în Aprilie 1919 de bandele comunisto-maghiare. În fața mormântului se află clerul, în frunte cu PP. CC. consilier ref. C. Turicu și protopopul Aurel Adamovici, străjerii, premilitarii și o companie de onoare, sub comanda dlui Colonel Petruțoiu. Muzica militară intonează rugăciunea, a cărei acorduri se perd în melodiile duioase ale cântărilor funebre, cântate de cei 30 preoți prezenți. La parastas cuvântul ocazional îl rostește preotul Tiberiu Iercoșan din loc; P. C. Sa părintele C. Turicu aduce omagiile sf. Episcopii și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei.

Urmează adunarea Despărțământului Asociației clerului, prezidată de preotul Emil Căpitan din Gașa, care în cuvântarea de deschidere aduce mulțumiri Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop al Aradului, pentru interesul părintesc, dovedit față de toate întrunirile preoțime, reprezentându-se prin delegatul Său. Preoțimea tractuală ovaționează îndelung pe Prea Sfințitul nostru Episcop și ia cu multă bucurie cunoștință de însănoșirea bunului Său Părinte sufletesc. După citirea rapoartelor obișnuite, se pune în discuție organizarea cercurilor religioase în așa fel, încât ele să poată aduce maximum de folos duhovnicesc. La discuție iau parte P. C. P. C. Turicu, A. Adamovici și mai muți preoți. P. C. părinte Caius Turicu arată intențiunile Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop de a aranja în așa fel aceste întruniri, încât ele să fie focare de adevărate manifestări ale religiozității lucrătoare prin fapte și Taine sfinte. (*Raportor*).

● **Misiunea religioasă dela Cermeiu.** În Dumineca a V-a din post s'a ținut o solemnă misiune religioasă la care a participat și P. O. prot. Caius Turicu consilier referent eparhial, ca delegat Sf. Episcopii. La vecernia de Sâmbătă și apoi Duminecă dimineța, credincioșii au fost pregătiți pentru primirea Sf. Cuminecături, prin preoții I. Poleac și Vădăsan. Străjerii școlii primare conduși d. dir. Roșca au depus legământul, cu ocazia sărbării patronului stolului și apoi s'au îndreptat spre biserică. Sf. Liturgie a fost pontificată de delegatul Sf. Episcopii, însoțit de preoții din comunele: Șepreuş, Somoșcheș, Apateu, etc. Asociația „Oastea Domnului” din Somoșcheș a venit la biserică în pro-

cesiune religioasă. A predicat delegatul Sf. Episcopii prot. Caius Turicu despre „Impărtășirea din Paharul Domnului“, după care a urmat cuminecarea sutelor de credincioși. După Sf. Impărtășanie s'a făcut în procesiune „Drumul Crucii“, prin fața celor 14 icoane cari reprezentau patimile Domnului; drumul a impresionat adânc pe credincioși. După masă „Oastea Domnului“ a ținut o ședință festivă, unde pâr. Precupaș-Apateu a vorbit de pre „Inviere“. Elevii străjeri au recitat poezii religioase. Purificați de aceste slujbe solemne, credincioșii din Lunca Aradului s'au îndreptat mângâiați spre satele lor. (T. F.)

● **Misiunea religioasă din Chisindia.** Intr'un cadru sărbătoresc a avut loc Duminecă 14 crt. în comuna Chisindia (protopopiatul Butenilor) o frumoasă misiune religioasă. La ambele biserici s'a săvârșit Sf. Liturghie în sobor de preoți. La biserica din Vale soborul a fost format din S. Lor: prot. Șt. R. Lungu-Buteni, I. Andrițoiu-Văsoaia, C. Târlea-Bârșă și T. Lucaci-Chisindia. A predicat S. Sa prot. Șt. R. Lungu despre „Cuminecarea vrednică“, arătând importanța pregătirii credinciosului pentru taina sf. Cuminecături. La biserica din Deal au servit părinții: M. Mișuțiu-Chisindia, D. Faur-Joia-Mare și P. Bejan-Buteni. A predicat S. Sa Petru Bejan despre „Cuminecarea ortodoxă“, reliefând superioritatea ei față de cea catolică și protestantă. Cu această ocazie s'au cuminecat copiii dela școala primară și un mare număr de credincioși. După terminarea Sf. Liturghii, în ambele biserici s'a săvârșit un maslu sătesc, care a impresionat mult pe credincioși. După masă s'a ținut o ședință publică în localul școlii primare. În cuvântul de deschidere a vorbit S. Sa P. Bejan despre „Maria Egipteanca“. Au mai vorbit apoi S. Lor: C. Târlea (Biserica ortodoxă în terțul neamului) și I. Andrițoiu (Credința strămoșească). De încheiere parohul locului T. Lucaci, a mulțumit călduros marelui număr de credincioși ce luase parte la misiune. Pentru unieții – de recentă proveniență în Chisindia – misiunea de Duminecă a fost o bună lecție. (Teodor Floruțiu)

● **Românii de peste hotare** reprezintă cifre demne de luat în seamă. Astfel sunt în Rusia 360.000, în Jugoslavia 280.000, în Bulgaria 120.000, în Grecia 200.000, în Albania 40.000, în Ungaria 50.000, în fosta Cehoslovacie 15.000, adică în total 1.200.000–1.300.000. Aducerea lor în țară prin colonizări și prin schimbări de populație ar fi o faptă de cea mai laudabilă politică națională.

● **Ce mai caută?** – I. Rushbrooke, președintele alianței mondiale baptiste, a venit din nou în țară și a făcut o vizită d-lui I. Nistor ministrul Cultelor.

Ce mai vrea acest indesezirabil?

Țara nu are alte griji mai mari, fără numai grija excesivă a baptiștilor apostatați?...

Față de comunicatul laconic publicat prin ziare, așteptăm dela dl. Ministru al Cultelor să informeze publicul românesc asupra vizitei inoportune și atenției deosebite ce ne-o arată acest faimos proconsul și pasionat călător american.

● **Dl Mircea Munteanu**, absolvent de teologie, a fost numit cu data de 1 Mai 1940 administrator parohial la parohia Camna.

Nr. 1542/194.

Concurse

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea următoarelor parohii vacante:

I.

1. **Măgulicea**, protopopiatul Gurahonț. Venitele sunt:

- 5 jug. pământ,
- Stolele și birul legal,
- Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a III-a.

II.

2. **Budești**, protopopiatul Gurahonț. Venitele sunt:

- Stolele și birul legal,
- Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a III-a.

III.

3. **Iosășel cu cătunul Baltele**, protopop. Gurahonț. Venitele sunt:

- Grădina parohială și 7 1/2 jug. pământ,
- Stolele și birul legal,
- Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a III-a.

IV.

4. **Guravăii**, protopopiatul Gurahonț. Venitele sunt:

- Stolele și birul legal,
- Salarul de Stat.

Parohia este de clasa a III-a

V.

5. **Poiana** protopopiatul Gurahonț. Venitele sunt:

- Stolele și birul legal,
- Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a III-a.

Cererile însoțite de actele necesare sunt a se înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Cei ce vor fi numiți în aceste posturi, vor achita impozitele după beneficiul preoțesc din al lor.

Arad, din ședința secției administrative-bisericești a Consiliului eparhial, ținută la 26 Martie 1940.

Consiliul eparhial